

Betänkande och Förslag
till

Krogsta-Wiggeby torrlägningsföretag

i Norrsunda socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1938 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingenjör.

KOSTNADSFÖRLNINGSLÄNGD

Fastighet	Registernummer	Mantal	Ä g a r e s n a m n	E j s ö k a n d e	Värde		Värde		Förbätt-		Deltager i kostnaden					
					före		efter		rings-		med	för torr-		för förrätt-		
					företaget		företaget		värde			pro-	läggningen		ningen	
					kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	cent	kr.	öre	kr.	öre	
Brista	2	0.6	Elna Simlund, Margit Hørsinger													
"	1		Erik Karlsson		1049	-	1230	-	181	-	0.53	161	07	5	16	
"	5				1368	-	1976	-	608	-	1.78	540	94	17	32	
"	3	0.4	Karl Karlsson		1666	-	2758	-	1092	-	3.20	972	48	31	14	
Krogsta	1	1/2	Hugo Eriksson		7094	50	10808	50	3714	-	10.89	3309	47	105	96	
"	1	5/8, 1/2	" "		12377	60	22582	-	10204	40	29.91	9089	65	291	02	
"	4	1/4	Ivar Åkerfeldt		3013	-	4546	-	1533	-	4.49	1364	51	43	68	
"	4	1/4	J.M. Lagerkvist		3635	-	5918	-	2283	-	6.69	2033	09	65	09	
Ström	5	0.17	Vilhelm Fransson		4179	-	7361	-	3182	-	9.33	2835	39	90	78	
Rosersberg	1	6	Kungl. Maj:t och Kronan		951	-	1580	-	629	-	1.84	559	18	17	90	
Wiggeby	3	1 3/4	" " " " arr. C.J. Blom		11056	-	19595	-	8539	-	25.03	7606	62	243	54	
Valstanäs	2	5	B. John F. Andersson		1814		3601	50	1787	50	5.24	1592	43	50	98	
Wiggeby	3	1 3/4	Kungl. Maj:t och Kronan, arr. K. Petter		3466	-	3830	-	364	-	1.07	325	17	10	41	
Summa.					51669	20	85786	-	34116	90	100.00	30390	-	972	98	

All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnas genom av dikningen uppkommande jordförbättring.

Söderby den 29 december 1938

Nils Risberg

Statens Lantbruksingenjör.

O. Bernh. Andersson

J.W. Eklund

U t l å t a n d e .

Synemännens utlåtande rörande
förbättrad utdikning av mark tillhörande
Brista, Krogsta, Ström, Rosersberg, Wiggeby
och Valstanäs i Norrsunda socken och Stock-
holms län, avgivet vid sådan syneförrättning,
som omförmäles i vattenlagen 10 kap. 32
och följande paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget omedelbart
väster om Statens Järnvägars banvall och norr om Rosersbergs
station. Å bifogade översiktskarta har avdikningsområdet mar-
kerats med gul färg varjämte även nederbördsområdets yttergrän-
ser markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres av
såväl odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av samman-
lagt 89,05 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet vat-
tensystem. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen den
13 april 1922 med n:ris 61-129 betecknade nederbördsområdena.

Förordnande.

Genom Länsstyrelsens förordnande av den 30 juni 1938 erhöill undertecknad i uppdrag att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som dikning och bestämma jämlikt 10 kap. 62 § vattenlagen att företaget skall benämnas Krogsta-Wiggeby torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Företaget berör ej något av de förhållanden som omförmälas i vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Sökanden äger all i företaget ingående mark.

Företagets omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning

häröver upprättats. För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp å kartan betecknat med A-B-C samt ett sidoavlopp å kartan betecknat med B-D. Avloppen hava jämväl markerats med tvenne jämnlöpande röda linier för öppen ledning och en tjockare röd linie för täckt ledning.

Nederbördsområde, vattenmängd och lutningsförhållanden m.m.

För olika dikessträckor framgår nederbördsområde (N.O.), maximiavrinning (q_{max}) och medelavrinning (q_{med}) l/s och km.² samt maximivattenmängd (Q_{max}) och medelvattenmängd (Q_{med}) m³/sek. av efterföljande tabell.

Huvudavloppet	N.O. i Km ²	q_{max}	q_{med}	Q_{max}	Q_{med}
sträckan A-23	7.6	150	15	1.14	0.11
" 23-B	6,10	"	"	0,9	9,09
" B-C	2.20	"	"	0.33	0.03
Sidoavloppet	2,40	"	"	0,36	0,04

Uppgift angående avloppens dimensioner m.m. framgår av profilritningen.

Avloppens djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandenas i företaget

ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen
äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna
avvågningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jäm-
förelseplanet av den blivande bottenlinjen vid ett flertal stäm-
len angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma
framgå i övrigt av de upprättade sektionerna.

Broar.

I kostnadsförslaget har upptagits det antal broar
som skola ombyggas på grund av företagets utförande. Desamma
skola ombyggas på torrlägningsföretagets bekostnad på sätt sär-
skilda förslagsritningar utvisa.

Det arbete, som erfordras för vägs iordningställande
sedan avlopp vunnits och erforderlig bwo inlagts skall verkställas
och även bekostas efter samma grund som gäller för avloppens för-
sta upptagande.

Företaget korsar allmän väg vid ^{34+46 v)} (22+99) På grund
av vägstyrelsens ordförandes åtagande (protokollet §:12) skall väg-
distriktet såväl ombesörja som bekosta ifrågavarande trummas om-

2) *Andra + den 22.2.1940.*

byggnad. Trumman skall utföras av minst 800 m/m *betong kulvert*
Torrlägningsföretagets styrelse är skyldig underrätta väg-
styrelsen minst 1 månad innan arbetet med ombyggnaden behöver
påbörjas, varefter ombyggnaden skall vara fullbordad inom 1
månad. Ombyggnaden behöver dock icke påbörjas förrän av-
loppets nya botten är upptagen till ^{34+46 v)} (22+99.)

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark
samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvat-
tenytan, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd
och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full
torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark be-
lägen på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt
fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas
fördelning lämpligen kunnat träffas, har ägo gradering varit nöd-
vändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom borrhning har jordens värde med hänsyn
till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förut-

sättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1.5 meter över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1.5 meter över nydsnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjd läge, ansetts hava torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som är belägen på sådant avstånd från avloppen att för dess torrläggning erfordras kostnad för upptagandet av fler avlopp än de i detta företag föreslagna har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställts. Det blivande värdet finnes infört för såväl fullt torrlagda som icke fullt torrlagda ägofigurer i kolumn 13 av värderingslängden (Bil. N)

Vid beräkning av nuvarande värdet har all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös medan mark belägen ovan den i momentet an-

gående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjd läge till den försumpande vattenytan i avloppen samt erhålles genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som beror på respektive figurers höjd läge över sagda vattenytan. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11 (Bil. N).

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att för-

bättras genom företaget omfattar sammanlagt en areal av

89,05 hektar.

Dess blivande värde utgör

85.786.- kronor

" nuvarande " "

51.669,10 "

Förbättringsvärde sålunda

34.116,90 "

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till

Länsstyrelsen erläggas en avgift av 1,50 kronor för tusen av vär-

deökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnas

organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värdeökningen

uppgår till 34.116,90 kronor skall till Länsstyrelsen erläggas ett

belopp av 51,16 kronor och skall bestyrkt avskrift av denna be-

stämmelse tillställas Länsstyrelsen.

Vattendomstolsavgiften skall erläggas så snart

utlåtandet vunnit laga kraft.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för

avloppens utvidgning föreskriva synemännen jämlikt intressenternas

därom gjorda uttalande att sådan skall utgå och finnes densamma

upptagen i särskild jordersättningslängd (Bil. D).

Beträffande ersättning för intrång genom jordupp-

lag föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda

uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersätt-

ningslängd (Bil. O) härför upprättats och omfattar denna er-

sättning såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom

att vallarna äro upplagda, eller om vallarna bortföras, er-

sättning för det arbete, som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt upp-

görande av räkenskaperna.

Med rätt till ersättning följer även skyldighet

att hålla de uppkastade jordvallarna fria från ogräs.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid

framtida renningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av an-

nan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna el-

ler undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta

arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark,

som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes

meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider

skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens Vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, (Bil. Q) varför här endast hänvisas till nämnda handling. Avdiktningssområdet utgöres av en samfällighet. Samfälligheten har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits att samtliga delägare äro sökande till företaget. All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den åtnad som vinnes genom av företaget uppkommande jordförbättring.

Synekostnaderna förfalla till betalning omedelbart. För dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget.

Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola nog bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall sten eller berg, varå fixpunkt utsatts, borttagas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärras desamma uppsåtligen är åtgärden be- lagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §.

Företagets förhållande till järnväg.

Företaget berör banvall tillhörande Statens Järnvägar. Efter av järnvägen gjorda undersökningar har å den sträcka, där avlopps diket följer banvallen, grunden visat sig så lös, att avloppet icke med mindre fara uppstår för banvallen bestånd fördjupas i sitt nuvarande läge. Avloppet skall söder om järnvägstrumman läggas parallellt med banvallen på 25 meters avstånd räknat från dubbelspåret mitt. För anslut-

ning till järnvägstrumman upptages ett dike från trumman vin-
kelrätt mot banvallen fram till det nya diket.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synemännen skä-
ligt medgiva tillstånd till företaget.

Företaget skall, om någon av intressenterna vill
fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu-
framlagda förslaget med hänsyn till såväl plan- som profilrit-
nin en och får börjas efter den 1 mars 1939 och skall vara full-
bordat senast före den 1 november 1942. Har företaget icke bragts
till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen.
Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets in-
ställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos
Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd er-
hållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen deltagare framställt yrkande om att på
egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras ge-
mensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handha-
vandets av med företaget förenade angelägenheter utses en styrel-
se.

Val av styrelse skall anmälans till Länsstyrelsen.

Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen
ofördröjligen göra anmälan därom till Länsstyrelsen. Jämlikt
vattenlagen 3 kap. 21 § är styrelseledamot ansvarig för sina
åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Länssty-
relsen må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd
till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl
vid deras första upptagande som vid framtida rensningar uppläg-
gas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de nya av-
loppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga
ställen dock minst på var femtionde meter genomskäras för att
bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordval-
larna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket
vända sidan än 1:1.

Avsyning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras
under dess utförande skall det avsynas eller inspekteras av i
länet tjänstgörande Statens Lantbruksingeniör eller annan av

vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

De här föreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning sålunda skall företagas. Underhållet skall fördelas efter härför upprättad särskild längd (Bil. P)

Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande.

De nyuppförda broarnas underhåll skall bekostas av den eller de som förut haft sig denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas och skall

direkt skada uppstår genom delägares eller annans påtagliga åtgörande

av denne omedelbart avhjälpas. Härvid iakttages att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs eventuella nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer, att denna skadas avhjälpan skall åligga den jordägare å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda ej betraktas som underhållskostnad.

Utlåtandets underställning.

På i denna fråga någon underställning till Vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden besvär inlämnats till Vattendomstolen.

Söderby den 29 december 1938

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

O. Bernh. Andersson

J.W. Eklund

Biträdande gode män.

Enligt avskrivet betyga:

S. Holm *H. Andersson*

Att besvär icke blivit inom den i 11 kap. 85 § vattenlagen föreskrivna tid hos Vattendomstolen anförda över

Godk. 18 1944

224
40

Beskr. uppgrift 18/2

3535
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
10 FEB. 1944

R a p p o r t

över verkställd avsyning av torrlägningsföretag enligt förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 25 januari 1943.

Företagets namn Krogsta-Viggeby torrlägningsföretag i Norrsunda socken och Stockholms län.

Planen fastställd den 1 juli 1940

Statsbidrag från statens avdikningsanslag 15.010:- kr.

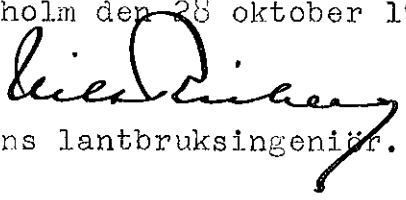
Lån från statens avdikningslånefond 16.560:- "

Kontrakt antaget den 16 augusti 1940

Styrelsens ordförande C.J. Blom, Söderby, Rosersberg.

Vid av undertecknad den 27 oktober 1943 verkställd avsyning av företaget befanns detsamma vara utfört i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 28 oktober 1943

Statens lantbruksingeniör.

*Beviljat av Lennart Nilberg på det den 18/2 44 inlämnade ansökan
såsom de verkliga kostnaderna överstigit de beräknade med ca 2000 kr*
M.